

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ
ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΑΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΕΝ ΤΩ ΜΟΥΣΕΙΩ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ*

77

Ἐπιστολὴ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Καλλινίκου πρὸς τὸν Μητροπολίτην Κρήτης Μελέτιον, δι' ἧς ἀνακοινοῦνται νέα καὶ διαβιβάζονται χαιρετισμοί. (Ἰούνιος. Ἄνευ ἔτους).

Ἀριθ. Χειρ. Μ. Η. 115. Ἐπὶ μακροῦ καὶ στενοῦ διφύλλου χάρτου κοινοῦ μὲ ὑδατίνας γραμμὰς καὶ στοιχεῖα Α Ι, διαστάσεων $0,34 \times 0,12$ μ. Τὸ κείμενον εἰς τὴν πρώτην σελίδα. Ἐπὶ τῆς τελευταίας: «τῷ Πανσεβάστω μοι Δεσπότη ἀγίῳ Κρήτης κυρίῳ μοι κ(υρί)ῳ Μελετίῳ Προσκυνητῶς Εἰς Κάνδιαν». Δι' ἄλλης χειρός. «ἔλαβον Ηη Ἰουνίου. Διατήρησις καλή.

τὴν πανσέβαστόν μοι αὐτῆς Θεοφιλίαν | ταπεινότατα προσκυνῶ
† τυχούσης ὠκαζιῶν διὰ τὰ αὐτόθι δὲν λείπω κατὰ τὸ | ἀπαραίτη-
τόν μου χρέος ἀπὸ τοῦ νὰ ἐρωτήσω καὶ αὐθις | περὶ τῆς δεσποτικῆς
μοι ὑγείας της καὶ νὰ τῇ δηλοποιήσω | ὅτι καὶ γὰρ διὰ τῶν σεβασμίων
αὐτῆς εὐχῶν ὑγιαίω ἄ | χρι τοῦδε, καὶ εὐρισκόμεθα εἰσέτι εἰς τὸν σα-
ράφ πασι | ὁ ἐφέντης μας μᾶς ἔδωσεν ἓνα σπίτι εἰς τὸν ὄβρακὴν διὰ
νὰ καθήσωμεν, εἰς τὸ ὁποῖον πηγαίνομεν | ἕως μεθαύριον, ὁ τόπος ὁ-
μως εἶναι ἐκεῖ πολλὰ στενὸς | καὶ θὰ στενωχωρηθοῦμεν, πλὴν τί θὰ
κάμωμεν. |

τὴν κυριακὴν ἐλειτούργησεν ὁ Δεσπότης καὶ τόσον παρρη | σίαν ἐ-
κάμαμεν, ὥστε ὁμοίαζεν τοῦ καλοῦ καιροῦ. εἰς | αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἦλ-
θεν ἓν καράβιον ἀπὸ σμύρνην | λέγει καὶ αὐτὸ τὴν εἰρήνην ἐλπίζομέ-
νην. τῆς ἄσπρης | θαλάσσης ὁμως τὴν ὑπόθεσιν θὰ τὴν διορθώσουν ἐν-
τὸς | ὀλίγου, καὶ περιμένουν καθεκάστην ἐδῶ τὴν τελικὴν διόρ | θω-
σιν. Δεσπότη μου πολλὰ λυποῦμαι διατὶ νὰ μὴν | ἦσθε ἐδῶ νὰ ἀλησμο-
νήσετε ὀλίγον τοὺς φόβους τοὺς ὁποίους | στοχάζομαι ὅτι νὰ ἔχετε τώ-
ρα εἰς τὴν ἑορτὴν πολλούς, | ἐδῶ ὁμως εἶναι τὸ ἴδιον καθὼς ἦτον καὶ
πρὸ τῆς ἑορτῆς | ὅλην τὴν ἡμέραν γυρίζομεν πρὸς χαιρετισμούς. ἐλπί-
ζομεν ὁμως ὅτι ἐντὸς ὀλίγου γὰρ γενῆτε ὁμοιοπαθῶς εἰς | τοῦτο. τὸν
ἅγιον Ἀρκαδίας εὐλαβῶς προσκυνῶ. | τὸν οἰκονόμον καὶ παπᾶ Ζαχα-
ρίαν ἀσπάζομαι, τὸν νικο | λάκην ἐπίτροπον καὶ σιὸρ δημητράκην λα-
τρὸν, καὶ χ' ἱατρὸν | ὁμοίως, τὸν νικολάκην ἱατρὸν καὶ μανολάκην

*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 301 τοῦ παρόντος τόμου.

ρουκούνι | τὸν παπᾶ ἰωακείμ τοὺς διακόνους καὶ ἄπαντας τοὺς γνω-
στοὺς | ὁμοίως ἐξόχως δὲ τὴν κοκόνα μετὰ τῆς συνοδείας τῆς. | τὸν
τσανῆ ἐφένδη ἀκριβῶς χαιρετῶ καὶ ἐρωτῶ τὴν ὕ | γειάν του. γνωρίζω
δεσπότη μου ὅτι εἶναι ἀνάρμοστον | εἰς ἐμὲ τὸ νὰ τὴν γράφω περὶ τού-
των, πλὴν τὸ φιλοκά | γαθον τῆς γνώμης τῆς, καὶ ἡ πρὸς ἐμὲ εὐνοιά
τῆς μὲ | παρακινεῖ εἰς τοῦτο ὅθεν καὶ ζητῶ τὴν τούτου συγνώμην |
ταῦτα ἐν βία μένω δὲ τῇ δ' Ἰουνίου

ὄλος πρόθυμος

καὶ εἰς τοὺς ὀρισμοὺς

ἀρχιμανδρίτης καλλίνικος

78

Χρεώστικὴ ἀπόδειξις, ἧς ἐγγυητὴς ὁ Σητείας Μελέτιος. (Μάϊος 1829).

*Αριθ. Χειρ. Μ. Η. 133. Ἐπὶ τεμαχίου ἀπλοῦ χάρτου, εἰς δύο ἐπτυγμέ-
νου διαστ. 0,17×0,125 μ. Διατήρησις καλή.

ἐκ τῆς παρούσης μου ἀποδείξεως δηλοποιεῖται ὅτι μένω χρεώστης
εἰς τὸν μουσταφᾶ | ἀγᾶ ἀμπελουζανὸ ἀπὸ τὴν ἐξαγόρασιν τῆς γυναικός
μου γρόσια ἐβδομήντα δύο | ἤγουν γρόσια 72 τὰ ὅποια ὑπόσχομαι νὰ
τὰ ἀποπληρώσω εἰς διορίαν ἡμε | ρῶν εἴκοσι μιᾶς, διὸ εἰς ἔνδειξιν
ἐδόθη ἡ παροῦσα μου ὁμολογία εἰς χεῖ | ρας τοῦ μουσταφαγᾶ.

1829 Μαΐου 12 :

Θεόδωρος χρυσούλης ἀπὸ χωρίον Χατρά
ὑπόσχομαι

- » ἀσὰν ἀγὰς σερελάκης μάρτυς
- » ἀριφαγὰς Χατζιγλάκης ἀπελουζανὸς μάρτυς
† ὁ Σητείας Μελέτιος ἐγγυητὴς—

79

*Ἐξωφλητικὸν γράμμα Μανουὴλ Σιγαλάκη ἐπὶ πωλήσεως οἰκίας, ἐπι-
βεβαιούντος τοῦ Μητροπολίτου Κρήτης Μελετίου. (Νοέμβριος
1831).

*Αριθ. Χειρ. Μ. Η. 120. Ἐπὶ διφύλλου κοινοῦ χάρτου μὲ ὑδατίνας γραμ-
μὰς καὶ σημεῖα διαστ. 0,22×0,32 μ. Τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος.
Διατήρησις ἀρίστη.

† ὁ Κρήτης Μελέτιος ἐπιβεβαιοῖ ↪

Διὰ τοῦ παρόντος ἀποδεικτικοῦ καὶ ἐξωφλητικοῦ γράμματος, δη-
λο | ποιῶ ὁ ὑπογεγραμμένος Σύζυγος τῆς καλῆς θυγατρὸς τοῦ ποτὲ
Μανουὴλ | σπυριδάκη, ὅτι ἔλαβον ἀπὸ τὰ ὄρφανὰ τοῦ μακαρίτου Νι-
κολάου Σπυριδάκη, Ἰωάννου, Γεωργίου, Στεφάνου, Ἑλένης καὶ Εὐ-

σεβείας, τὸν λογαριασμὸν | τοῦ πατρικοῦ της ὁσπητίου, τὸ ὁποῖον ὁ
 ὀηθεὶς μακαρίτης Νικόλαος ἐπώλη | σεν εἰς τὸν σουράπ ἀγὰ ἀρναουτο-
 γλοῦ διὰ γρόσια τέσσαρας χιλιάδας ἀριθ: 4000: ἄ | πὸ τὰ ὁποῖα ἐξο-
 δεύθησαν εἰς τὴν τότε τοπικὴν Διοίκησιν, διὰ τὰ ἐ | λευθερωθῆ καὶ τὰ
 μένη ἀκαταζήτητον ἀπὸ αὐτὴν τὸ ὁσπήτιον τοῦτο γρόσια | πεντακόσια
 ἀριθ. 500: καὶ ἔλαβον εἰς χεῖρας μου διὰ τοῦ Πανιερωτά | του καὶ
 σεβασμιωτάτου ἀγίου Κρήτης Κυρίου Κυρίου Μελετίου γρόσια τρεῖς |
 χιλιάδες καὶ πεντακόσια, ἀριθ. 3500: καὶ μένω τοῦ λοιποῦ ἐξωφλημέ |
 νος ἀπὸ τὰ ὀρφανὰ ταῦτα, διὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην τοῦ ὁσπητίου, | χω-
 ρὶς τὰ ἔχω τὸ δικαίωμα τὰ ἐνοχλήσω εἰς τὸ παραμικρὸν τοῦ λοι |
 ποῦ μήτε ἐγώ, μήτε ἡ σύζυγός μου, ὡς πληρεξούσιος ἐπίτροπος αὐ-
 τῆς | τῆς ἄνω εἰρημένης συζύγου μου καλῆς, κατὰ τὸ πληρεξούσιον
 ἐγ | γραφόν της, τὸ ὁποῖον ἀνὰ χεῖρας μου ἔχω.

Εἰς ἔνδειξιν δὲ γέγονε τὸ παρὸν ἀποδεικτικὸν καὶ | ἐξωφλητικὸν
 γράμμα μου, ὑπογεγραμμένον παρ' ἐμοῦ ἰδιοχείρως | μαρτυρημένον
 παρὰ τῶν κάτωθεν τιμίων μαρτύρων, καὶ ἐπιβε | βαιωμένον παρὰ τοῦ
 Πανιερωτάτου ἀγίου Κρήτης Κυρίου Κυρίου Μελε | τίου, καὶ ἐδόθη
 αὐτοῖς, ἵνα ἔχη τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὺν ἐν παντὶ | καιρῷ τόπῳ καὶ
 κριτιρίῳ.

Ἐν Ἡρακλείῳ τὴν 3: Νοεμβρίου 1831

Πέτρος φιντικάκης μαρτιρῶ Μανουὴλ Σηγαλάκης σίζιγος τῆς κα-
 λῆς θυγατρὸς τοῦ ποτὲ μαν(ολῆ) σπιριδάκν βεβεδ—

Παναγιώτης ορολογας μαρτης

Μανολάκης ρουκουνάκης μάρτης

κοσταντηνος τζατηρακης μαρτηρας

Πρόχειρον γράμματος τῆς Συνόδου Κρήτης, δι' οὗ καθίσταται Ἐπί-
 σκοπος Μυλοποτάμου ὁ Ἀρχιμανδρίτης Καλλίνικος, καθοριζομέ-
 νων ἐν αὐτῷ τῶν καθηκόντων καὶ δικαιωμάτων αὐτοῦ. (Φεβρου-
 ἄριος 1832).

Ἄριθ. Χειρ. Μ. Η. 57. Ἐπὶ μεγάλου φύλλου χάρτου χονδροῦ καὶ μὲ λε-
 πτὰς ὑδατίνας γραμμάς, διαστ. 0,46×0,45 μ. Τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς πρώτης
 σελίδος προχείρως γεγραμμένον καὶ μὲ ἱκανὰς διαγραφὰς καὶ ἐπανορθώ-
 σεις. Ἐπὶ τῶν ὀπισθίων σελίδων μὲ ἄλλην κακογράμματον γραφὴν καὶ
 πολλὰς διαγραφὰς πρόχειρον λόγου πρὸς τοὺς χριστιανοὺς περὶ μετανοίας
 καὶ ἐξομολογήσεως. Διατήρησις σχετικῶς καλὴ μὲ φθορὰς κατὰ τὰ ση-
 μεῖα πτύξεως καὶ κατὰ τὰς παρυφὰς.

Ὁ τῆς σωτηρίας ἡμῶν καθηγητῆς καὶ διδάσκαλος Ἰησοῦς Χρι-
 στός, ὁ θεάνθρωπος λόγος, δεῖγμα τῆς εἰς αὐτὸν ἀγάπης καὶ γνώρισμα

ποιούμενος, τὸ τὰ αὐτοῦ λογικὰ πρόβατα ποιμαίνειν πρὸς τοὺς αὐτοῦ μαθητὰς ἐνετεῖ | λατο, καὶ δι' αὐτῶν ἀλληλοδιαδόχως πρὸς τοὺς μετὰ ταῦτα, καὶ θέσει καὶ τρόπῳ διαδόχους ἐκείνων γενησομένους. διὸ καὶ τῷ πρωτοκορυφαίῳ τῶν ἀποστόλων Πέτρῳ, τριττὴν τὴν ἐρώ | τησιν προοινοῦμαι, δεικνὺς ἐν τούτῳ τὴν τῆς πνευματικῆς προστασίας ἐπίσκεψιν, ἀναγκαίαν τυγχάνουσαν τῷ ἡμετέρῳ γένει, καὶ τὸν τὴν ἐγχείρησιν τῶν λογικῶν αὐτοῦ προβά | των ἐμπιστευόμενον, ἱκανὸν εἶναι διεξάγειν αὐτὰ πρὸς νομὰς σωτηρίους, καὶ μὴ τῷ νοητῷ λύκῳ, καὶ πολεμίῳ τῆς σωτηρίας ἡμῶν τιθέναι εἰς σπάραγμα. ὅθεν καὶ ποιμένας | ἐκείνους καλεῖ ἐν τοῖς ἱεροῖς αὐτοῦ λόγοις, τοὺς τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τῶν προβάτων τιθέντας, καὶ ἑαυτὸν παράδειγμα τίθησι, ὡς τοῦναντίον τοὺς ἀμελῶς καὶ ραθυμῶς διακειμένους πρὸς | τὴν ἐπιστάσιαν αὐτῶν μισθωτοὺς ὀνομάζει, καὶ οὐ ποιμένας ἄντικρυς. εἰκότως οὖν ἡ τῆς ἱεραρχίας διακόσμησις, θεῖα τε ἐστὶ καὶ λέγεται καὶ πιστεύεται, καὶ ἡ τοῦ ἱεράρχου παρῶν | σία ἀναγκαία καθέστηκεν ἀπανταχοῦ, ὡς συνεκτικοῦ καὶ παρεκτικοῦ τῶν κατὰ ψυχὴν ὠφελούντων, καὶ συντεινόντων πρὸς Σωτηρίαν. ὥσπερ γὰρ σῶμα ἑτεροκίνητον ὄν, ψυχῆς δεῖται | τῆς αὐτοκινήτου πρὸς τὸ κινήθῃναι, ἧς ἀπούσης μένει παντάπασιν ἀκίνητόν τε καὶ ἀνενέργητον, οὕτως αἱ μὲν πολιτεῖαι, βασιλείαι χωρὶς, ἀτάκτως καὶ συγκεχυμένως πως φέρονται. | αἱ δὲ ἐκκλησίαι, Ἱεραρχίας δίχα, ἦτοι προστάτου ἄνευ καὶ ποιμένος πνευματικοῦ μένουσαι ἐπὶ πολὺ, οὐκ ἀσφαλῶς περὶ τὰ θεῖα, καὶ τὴν νομικὴν ἀκρίβειαν διάγειν κα | ταναγκάζονται. ταύτη τοι καὶ ἀπροστατεύτου διαμεινάσης τῆς ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς Ἀύλοποτάμου, ἧς τε δὴ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατικῶς προϊσταμένου κὺρ Παρθενίου τὸ ζῆν ἐκμετρή | σαντος καὶ εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς διαβάντος, πεφρόντισκε καθ' ὄφειλὴν ἡ ἡμετέρα Πανιερότης ἀποκαταστήσαι ἐν αὐτῇ τὸν ἀξίως αὐτῆς προσιτησόμενον, ἵνα μὴ ἐπὶ πολὺ διαμείνη χηρεύουσα. καὶ δὴ κυριαρ | χικῆ ἡμετέρα προτροπῆ καὶ ἀδεία, ψήφων κανονικῶν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο γενομένων ἐν τῷ τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτης μητροπόλεως πανσέπτῳ ναῶ τῆς ὑπαπαντιῆς τοῦ Κυρίου | ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὑπὸ τῶν παρευρεθέντων Θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων, τῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, τοῦ ἀρκαδίας κὺρ Μαξίμου, τοῦ | Λάμπης κὺρ Νικοδήμου, καὶ τοῦ Πέτρας Κὺρ Δωροθέου, προκέκριται καὶ τῶν ἄλλων προτείμῃται ἐπὶ τῷ ἀναδεχθῆναι τὴν ποιμαντικὴν ῥάβδον, καὶ ἀρχιερατικὴν προστασί | αν τῆς ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς Ἀύλοποτάμου, ὁ ὀσιώτατος ἐν Ἱερομονάχοις κὺρ Καλλίνικος, ὁ καὶ χρηματίσας ἀρχημανδρίτης εὐδοκίμως ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτῃ Μητροπόλει, | ὡς ταῦτα πάντα ἐν τῷ ἱερῷ τῶν ὑπομνημάτων Κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτης Μητροπόλεως κατεστρωμένα καὶ κατησφαλισμένα τῆς τῶν ψηφισαμένων ἰδιοχείροις ὑπο-

γραφαῖς εἰσὶ τε καὶ φαίνονται, καὶ παρὰ τῆς ἡμῶν ταπεινότητος προ-
 εναπεδέχθησαν, καὶ ἤδη προσεπικυρούμενα ἐπιβε | βαιοῦνται, ἅ τε νο-
 μίμως, καὶ κανονικῶς, καὶ κοινῇ διαγνώσει προαχθέντα. ἀνὴρ τίμιος,
 καὶ ἄξιος, καὶ θεοσεβής, σώφρων καὶ πρᾶος καὶ ἥπιος, σεμνὸς τὸν
 τρό | πον, καὶ τὰ ἥθη κόσμιος, καὶ φιλόκαλος, εὐλαβὴς καὶ χρησιό-
 βιος, συνετός, παιδείας τε καὶ μαθήσεως ἀποχρώντως μέτοχος περὶ
 τὰς ἱερὰς γραφάς, καὶ τὴν νο | μικὴν ἀκρίβειαν, καὶ τὰ τῆς Ἐκκλη-
 σίας ἔθιμα ἱκανῶς ἐξησημένος, καὶ τοῦ κατὰ διαδοχὴν πιστοῦ λόγου
 καλῶς ἀντεχόμενος. ἐκ νεότητος αὐτοῦ τὸ ἀγγελικὸν ἡμφιασάμενος σχῆ-
 μα, καὶ τὰ | καθήκοντα πάντα διατηρήσας ἀπαράτρεπτα, εὐσεβεῖα συν-
 τεθραμμένος καὶ ἀμέμπτως πολιτευσάμενος, πείραν ἔχων ἱκανήν, καὶ
 πρᾶξιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων, | ἅ τε δὴ παρ' ἀξιολόγοις ἀρ-
 χιερεῦσι, καὶ τίμοις γέρονσι διατρέψας, καὶ πιστῶς ἐξυπηρετήσας,
 καὶ τὰ προσήκοντα ἐκδιδασχθεὶς, καὶ διὰ τὰ ἐνυπάρχοντα αὐτῷ προτε-
 ρήματα, | καὶ τὴν ἀνήκουσαν ἱκανότητα δυνάμενος θεοῦ συναιρουμέ-
 νου ποιμάναι καλῶς καὶ θεοφιλῶς λαὸν χρηστοῦ περιούσιον, καὶ εἰς
 νομὰς Σωτηρίους ποδηγεῖται τῆς εὐαγγελι | κῆς χάριτος. τοιγαροῦν
 διὰ κανονικῶν ψήφων καὶ τῶν συναδελφῶν ἐκλογῆς τῇ χάριτι τοῦ Πα-
 ναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος, ἀρχιερέα αὐτὸν ἐχειροτονήσαμεν
 | νόμιμον καὶ κανονικὸν τῆς ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς Αὐλοποτάμου, καὶ
 ποιμένα καὶ προστάτην ἀπεκατεστήσαμεν πνευματικὸν καὶ γνήσιον πά-
 σης τῆς ἐπαρ | χίας ταύτης, καὶ κύριον καὶ ἐξουσιαστὴν πάντων τῶν
 αὐτῆς κτημάτων καὶ ἀφιερωμάτων. ὀρεῖται τοίνυν ὁ διαληφθεὶς οὗτος
 θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Αὐλο | ποτάμου ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπη-
 τὸς ἀδελφὸς καὶ Συλλειτουργὸς τῆς ἡμῶν ταπεινότητος κὺρ Καλλίνικος,
 διέπειν καὶ διοικεῖν ἀρχιερατικῶς τὴν Θεόθεν κληρωθεῖσαν | αὐτῷ
 Ἐπισκοπὴν ταύτην, καὶ χερσὶν ἀμφοτέραις ἐπιλαβέσθαι καὶ ἀντιλαβέ-
 σθαι αὐτῆς, καὶ πασῶν τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ ἐνοριῶν, ὡς γνήσιος
 αὐτῆς ποιμὴν | καὶ ἀρχιερεὺς, εὐλογεῖν τε καὶ ἀγιάζειν τοὺς ἐν αὐτῇ
 χριστιανούς, καὶ πάντα τὰ ἀρχιερατικὰ ἐκτελεῖν μετὰ τῆς τοῦ Ἱεροῦ
 Συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως. κληρικούς τε καὶ | ἀναγνώστας σφραγίζειν,
 μοναχοὺς καὶ μοναζούσας κείρειν, ὑποδιακόνους καὶ διακόνους χειρο-
 τονεῖν, καὶ εἰς τὸ τῶν πρεσβυτέρων προβιβάζειν ἀξίωμα. πνευματικούς
 πατέ | ρας ἐγκαθιστᾶν δι' οἴκειου ἐνταληθίου, θείους ναοὺς καθιε-
 ροῦν ἐπὶ σταυροπηγίοις ἰδίοις, καὶ καταρτίζειν, καὶ ρουθετεῖν τὸν ἐν αὐ-
 τῇ χριστιάνων λαόν, τοὺς πάν | τας, ἢ τοὺς πλείονας κεροδήσει κατὰ
 τὸν θεῖον ἀπόστολον, καὶ καρποῦσθαι καὶ λαμβάνειν, πάντα τὰ ἀνή-
 κοντα αὐτῷ ἐκκλησιαστικὰ εἰσοδήματα καὶ δικαιώματα. καὶ δεσπόζειν
 καὶ ἐξουσιάζειν πάντων τῶν τῆς ἐπισκοπῆς ταύτης πραγμάτων κινή-
 τῶν τε καὶ ἀκινήτων. ὡσαύτως δεσπόζειν καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἐκ | κλησιῶν

καὶ ἐνοριακῶν μοναστηρίων, καὶ ἐπιμελεῖσθαι τῆς αὐξήσεως καὶ βελτιώσεως αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ἄλλα ἐκτελεῖν, ὅσα τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἀνήκει. Ὁ | φείλουσι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ ταύτῃ Ἐπισκοπῇ ἐντιμώτατοι κληρικοί, εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς, ὀσιώτατοι Καθηγούμενοι τῶν Ἱερῶν μοναστηρίων, Ἱε | ρομόναχοί τε καὶ μοναχοί, τιμιώτατοι προσειτῶτες καὶ γέροντες, καὶ τὸ λοιπὸν χριστεπώνυμον πλήρωμα ἀπονέμειν τῇ αὐτοῦ Θεοφιλίᾳ πᾶσαν τιμὴν καὶ εὐλάβει | αν, καὶ ὑπέεικεν καὶ ὑποτάσσεσθαι αὐτῷ, ὡς πνευματικῶ αὐτῶν Πατρὶ καὶ Ποιμένι, μνημνεύειν τε (οἱ τοῦ ἱεροῦ καταλόγου) τοῦ κανονικοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, ἐν πάσαις | ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς καὶ ἀκολουθίαις, ὡς νενομισθαι. καὶ παρέχειν καὶ διδόναι αὐτῷ (οἱ πᾶντες) εὐγνωμόνως καὶ εὐπειθῶς, πάντα τὰ ἀνήκοντα αὐτῷ ἐκκλησιαστικὰ | εἰσοδήματα καὶ δικαιώματα κύριά τε καὶ τυχηρά, δηλαδὴ βοηθείας καὶ φιλότιμα, κανονικὰ καὶ ἐμβατικά, γάμους καὶ πανηγύρεις, τὴν τοπικὴν ζητείαν, παρρη | σίας, προθέσεις, τεσσαρακονταλείτουργα, καὶ ψυχομερίδια, καὶ εἴ τι ἄλλο σύνηθες τῷ τόπῳ καὶ νενομισμένον, καὶ συντρέχειν καὶ βοηθεῖν αὐτῷ ἐν πάσαις ταῖς | ἐκκλησιαστικαῖς αὐτοῦ χρεῖαις καὶ ὑποθέσεσι, καὶ κατ' οὐδὲν αὐτῷ ἀντιφέρεσθαι, ἢ ἐναντιοῦσθαι ἀτάκτως, ἢ γὰρ πρὸς τὴν αὐτοῦ Θεοφιλίαν γινο | μένη καὶ ἀποδιδομένη τιμὴ καὶ εὐλάβεια, εἰς ἡμᾶς ἀναφέρεται, καὶ δι' ἡμῶν πρὸς θεόν, οὗ τύπον ἐπὶ γῆς ὁ ἀρχιερεὺς ἔσχηκεν. ὁ δὲ παρὰ | τὰ προσιατιζόμενα πράττων, καὶ γνώμη στρεβλῆ ἀντικεῖσθαι τῷ ἀρχιερεῖ αὐτοῦ θέλων, ἢ ἀντιλέγων, ἢ κατακρατῶν τῶν συνηθῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων, | καὶ τὴν προσήκουσαν τιμὴν καὶ εὐλάβειαν ὑπακοὴν καὶ εὐπειθειαν μὴ ἀποδιδούς, ὁ τοιοῦτος ὡς ἀλαζῶν καὶ ἀδιάκριτος καὶ τῆς ἀγανακτήσεως τοῦ θεοῦ πειρασθήσεται, καὶ παρ' | ἡμῶν ἐπιτιμίσις βαρυτάτοις καθυποβληθήσεται.

ἐπὶ τούτοις οὖν ἅπασι δέδοται παρ' ἡμῶν ἡ παροῦσα ἐκκλησιαστικὴ προᾶξις περιεκτικὴ πάντων | τῶν ἐλορημέων τῷ διαληφθέντι Θεοφιλεσιτάτῳ Αὐλοποτάμῳ, τῷ ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ Συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν ταπει | νότητος κὺρ Καλλινίκῳ εἰς μόνιμον καὶ διαρκῆ τὴν παράστασιν.

Ἐν ἔτει χιλιοσιτῷ ὀκτακοσιοσιτῷ τριακοσιοσιτῷ δευτέρῳ Σωτηρίῳ, κατὰ μῆνα φεβρουάριον.

81

Ἐπιστολὴ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Κωνσταντίνου πρὸς τὸν Μητροπολίτην Κρήτης Μελέτιον, σχετικὴ μὲ τὸν διακανονισμόν τοῦ χρέους αὐτοῦ ἐκ τῆς διαθέσεως τῆς περιουσίας τοῦ ἀποθανόντος προκατόχου του. (Νοέμβριος 1832).

Ἀριθ. Χειρ. Μ. Η. 112. Ἐπὶ λεπτοῦ ἀπλοῦ φύλλου χάρτου μὲ ὕδατινας

γραμμάς, διαστ. 0,245×0,355 μ. Τὸ κείμενον ἐπὶ δύο σελίδων. Διατήρησις σχετικῶς καλή. Φθοραὶ κατὰ τὰ σημεῖα πτύξεως.

† Κωνσταντῖος ἐλέω θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης

† Ἱερώτατε μητροπολίτα Κρήτης ὑπέριμε καὶ ἔξαρχε εὐρώπης, ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητὲ ἡμῶν ἂ | δελφὲ καὶ συλλειτουργὲ κύριε Μελέτιε, χάρις εἶη σοι, καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Ἰκανὸς ἦδη | παρηλθε καιρὸς, ἐξ οὗτου δὲν ἐλάβομεν κἀνένα σου γράμμα, καὶ ἐσμὲν ἐν ἀπορίᾳ διὰ | τὴν τοσαύτην σου σιωπὴν, μάλιστα, ἐν ᾧ σοὶ ἐγράψαμεν πρὸ καιροῦ νὰ φροντίσης νὰ ἀπο | στείλῃς τὰ πεγιάζια¹ διὰ νὰ ἐλλε[γχοῦν] αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐπισκοπικῶν σου χρεῶν καὶ τὰ διάφο | ρα αὐτῶν ἀπὸ τοῦ καιροῦ καθ' ὃν ἀνέλαβεν ἕκαστος τὴν ἐπισκοπὴν. ὡσαύτως καὶ ὁ | σα ἐσύναξες ἀπὸ τὴν περιουσίαν τοῦ προκατόχου σου, καὶ τὴν ἀρχιερατικὴν αὐτοῦ στολὴν, καὶ | τὸν πολύτιμον σταυρόν, ἅπερ ἔλαβες ἢ Ἱερότης σου, ἢ νὰ τὰ στείλῃς εἰς τὸ κοινόν, ἢ ἂν | θέλῃς νὰ τὰ κρατήσης διὰ λόγου σου, νὰ ἐμβάσης δι' αὐτὰ γρόσια ἑπτὰ χιλιάδας καὶ πεντακοσίας. | περὶ τούτων πάντων, ἐν ᾧ ἔπρεπε πρὸ καιροῦ νὰ μᾶς ἀποκριθῆς ἀποτελεσματικῶς, οὐκ οἶ | δαμεν ὅπως παρατρέχεις τὸν καιρὸν μὲ σιωπὴν καὶ ἀδιαφορίαν, φαινόμενος εἰς τὰ πρὸς τὴν ἐκ | κλησίαν χρέη σου ἐλλιπής. ὅθεν ἅμα τῷ λαβεῖν τὴν παροῦσαν, σοὶ ἐπιτάττομεν ἐντόνως, | ἵνα βάλῃς εἰς προᾶξιν πάντα, ὅσα καὶ προεγράφομεν, καὶ νὰ μᾶς ἀποκριθῆς ἀμέσως, | διὰ νὰ τακτοποιηθῶσι καὶ τὰ χρέη τῶν αὐτόσε ἐπαρχιῶν, νὰ λάβῃ δὲ καὶ τὸ Κοινὸν τῆς ἐκκλησίας καὶ οἱ δανεισταὶ τὰ δίκαιά των ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ προκατόχου σου. Ἐπειδὴ δὲ ἦδη παρῶν | σιασθεὶς πρὸς ἡμᾶς ὁ ἀνεψιὸς καὶ κληρονόμος τοῦ μακαρίτου προκατόχου σου, καὶ ἀπαιτῶν τὰ | παρ' ἐκείνου δίκαια αὐτοῦ ἀπέδειξε διὰ καταστίχου ὅτι ἔχει ἐξωδευμένα διὰ τὸν μακαρίτην | γρόσια δυὸ χιλιάδας καὶ τριακό | σια, λέγει δέ, ὅτι ὁ μακαρίτης εἶχε καὶ ὁμολογίας μοναστηριακάς, | αἱ ὁποῖαι ὡς παρατηροῦμεν δὲν περιέχονται εἰς τὸ σταλὲν παρὰ σοῦ κατάστιχον, διὰ τοῦτο σοὶ παρα | γγέλλομεν, ὅπως πωλήσης διὰ μεζατίου², ὅλα τὰ τοῦ προκατόχου σου πράγματα, οἷον πακιρι | κά³, φορέματα, στρωσίματα, καὶ λοιπὰ σκεύη, ὅσα περιῆλθον εἰς χεῖρας τῆς Ἱερότητός σου, καὶ συνά | ξας τὴν ποσότητα αὐτῶν, καὶ τὴν δι' ὁμολογιῶν ποσότητα ἀκόμα μετὰ τῆς ἐν ταῖς εἰρημέναις ὁμολογίαις ταῖς | μὴ περιεχομέναις ἐν τῷ καταστίχῳ, νὰ ἀποδώσης εἰς μὲν τὸν αὐτόθι διατρίβοντα ἀδελφόν του γρόσια χίλια | ὡς σοὶ προεγράφομεν, εἰς δὲ τὸν ἐπιφέροντα τὴν παροῦσαν μᾶς ἀνεψιόν του Κωνσταντῖνον τὰ ὁ | σα δικαιούται λαβεῖν παρὰ τοῦ μακαρίτου διὰ καταστίχου γρόσια 2300:· τὰ δὲ ὑπόλοιπα νὰ ἀποστείλῃς ἂ | σφαλῶς καὶ ἐν τάχει ἐνταῦθα διὰ καθαροῦ καταστίχου τῆς ὅλης πο-

σότητος τῆς περιουσίας, καὶ καθὼς σοὶ προε | γράφομεν, ἢ τὰ ἀρχιε-
ρατικά μετὰ τοῦ τιμίου σταυροῦ, ἢ τὰ γρόσια 7500:, διὰ νὰ πληρωθῶ-
σι καὶ τὰ εἰς | τὸ Κοινὸν καὶ ἀλλοχοῦ χρέη τοῦ μακαρίτου, καὶ τὰ πε-
ριπεύοντα νὰ διανεμηθῶσιν εἰς τοὺς κληρονόμους | καὶ οὕτω γενομέ-
νων, νὰ εἰδοποιηθῆς καὶ ἡ ἱερότης σου περὶ τῆς γενησομένης δαιτη-
σεως, καὶ νὰ μένης | ἥσυχος καὶ ἀκαταζήτητος περὶ τούτων, καὶ ἡ ἐκ-
κλησία ἀνενόχλητος. ἀναμένομεν τοί | νυν ἀνυπερθέτως νὰ ἀπολογηθῆς
καθαρῶς περὶ πάντων χωρὶς νὰ μετέλθης | τοῦ λοιποῦ μήτε ἀδιαφο-
ρίαν, μήτε τὴν συνήθη σιωπὴν, ἐπειδὴ ἡ ἀργοπορία τῆς ἀ | ποκρί-
σεώς σου προξενεῖ συνεχεῖς ἐνοχλήσεις, ἐξ αἰτίας τῶν γινομένων ἀπαι-
τήσεων | τῶν χρεῶν τοῦ μακαρίτου, ἅπερ ἐὰν μὴ λάβωσιν αἰσίαν ἐκ-
βασιν διὰ τῆς ὑπαρ | κτῆς περιουσίας του, ἔσονται εἰς βάρος σου, ταῦ-
τα πρὸς πληροφορίαν σου· ἐπὶ τούτοις, πρὸς | ταῖς δόσεσιν ὅπου σοὶ
λέγομεν ἄνω νὰ κάμης, καὶ νὰ δώσης προσέτι καὶ εἰς τὴν δοῦλαν αὐ-
τῶν ἀννέταν | γρόσια 350: ὀφειλόμενα αὐτῇ διὰ χρεωστικῆς ὁμολογίας
τοῦ μακαρίτου. ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις | εἴη μετὰ τῆς Ἱερότητός σου
αὐλβ' νοεμβρίου α'

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χ[ριστι]ῶ ἀδελφὸς

Ἐπὶ τῆς πωλήσεως τῶν πραγμάτων τοῦ | μακαρίτου προκατό-
χου της, ἄς συμπαραλάβη καὶ τὸν ἡμέτερον μελχισηδέκ.

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

- 1) Μπεγιάζια = ἄσπρα τουρκ. ὀνομασία.
- 2) Διὰ πλειοδοσίας.
- 3) Μπακιρικά = χαλκὰ σκεύη.

82

Ἐπιστολὴ τοῦ Γεροκυρίλλου πρὸς τὸν Μητροπολίτην Κρήτης, δι' ἧς
ἐφιστᾶται ἡ προσοχὴ του ἐπὶ τῆς ἀναιορθοδόξου προπαγάνδας
τῶν μελλόντων νὰ καταπλεύσουν Λουθηροκαλβινιστῶν ἢ Εὐαγγε-
λικῶν. (Ἀπρίλιος 1833).

Ἀριθ. Χειρ. Μ. Η. 123. Ἐπὶ διφύλλου χάρτου διαστ. 0,32×0,215 μ. μὲ
ὑδατίνους γραμμὰς καὶ πλίσκους. Τὸ κείμενον μικρογράμματον ἐπὶ τῆς
πρώτης σελίδος. Διατήρησις καλὴ πλὴν φθορᾶς εἰς σημείον τι πτύξεως.

Ὁ χριστὸς ἀνέστη

Τὴν ὑμετέραν θεοπρόβλητον, καὶ θεοφροῦρητον πανιερότητα ταπει-
νῶς προσκυνῶν, τὴν χαριτόβρυτον, καὶ ἱερὰν αὐ | τῆς δεξιὰν πανευλα-
βῶς κατασπάζομαι.

† Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς χριστὸς διαφυλάτ-
τοι, καὶ περιέποι αὐτὴν ἐν ἄκρᾳ ὑγιείᾳ καὶ Πνευματικῇ | Σοφίᾳ, ἀνω-

τέραν παντός ἀπενκταίου συναντήματος ἐν μακροβιότητι πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ χριστιανύμου πληρώματος, καὶ πανευ | φρόσυνον ἀγαλλίασιν.

Γνωστὸν ἔστω τῇ ὑμετέρᾳ πανιερότητι, ὅτι τινὲς ψευδοπροφῆται, καὶ ψευδοδιδάσκαλοι, ψευδαπόστολοι καὶ ψευδοφιλόσοφοι, πρὸ | δρομοὶ τοῦ Ἀντιχρίστου, λαοπλάνοι καὶ θεήλατοι, Σκευὴ κατηρησιμῆνα εἰς ἀπώλειαν μέλλουσιν ἐντὸς ὀλίγου νὰ ἐκπλεύσωσιν | εἰς τὴν θεοφροῦρητον Νῆσον ταύτην, καὶ Ἐπαρχίαν τῆς, φέροντες μεθ' ἑαυτῶν κἂν | ὅ,τι πονηρὸν ἀγώγιμον τῆς κακοδόξου αἰρέ | σεώς των δυσευβείας καὶ κακοηθείας των· ἐνθεν μὲν ὁ Δεσπότης χριστὸς διαμαρτύρεται ἡμῖν λέγων, «προσέχετε ἀπὸ | τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ἔσωθεν δὲ εἰσὶν λύκοι ἄρπαγες, ἐνθεν δὲ | ὁ Πρωτοκορυφαῖος τῶν Ἀποστόλων Πέτρος καὶ Παῦλος, ἐξ ὧν ὁ μὲν λέγει, «ἐγένετο καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ, ὡς καὶ ἐν | ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἰρέσεις», ὁ δὲ οὐρανοβάμων Θεόσοφος Παῦλος, «βλέπετε, λέγει, μήτις | ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς Κενῆς Ἀπάτης, καὶ Φιλοσοφίας κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὰ Στοιχεῖα | τοῦ Κόσμου καὶ οὐ κατὰ χριστόν».

Οὗτοί εἰσι, πανιερώτατε Δέσποτα, οἱ περιάγοντες τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν νὰ κάμωσιν ἓνα προσήλυτον, καὶ ὅ | ταν γένηται ποιοῦσιν αὐτὸν υἱὸν Γεένης, διπλότερον αὐτῶν· οὗτοί εἰσιν, οἱ παρομοιάζοντες τάφοις κεκονιαιμένοις, | οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὠραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν, καὶ πάσης ἀκαθαρσίας· τοιοῦτοτρόπως καὶ οὗ | τοι ἔξωθεν μὲν φαίνονται τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι τάχα χρηστολόγοι, φιλόκαλοι, φιλάδελφοι, ζηλωταὶ τῆς πίστεως, καὶ | διδάσκαλοι τάχα τῶν ὀρθῶν δογμάτων, ἔσωθεν δὲ ἄδικοι, βλάσφημοι εἰς τὴν θείαν μεγαλειότητα· καὶ γὰρ ὁ πα | ραβαίνων, καὶ μὴ μένων τοῖς θεσπεσίοις ὁροις τῶν Θεοφόρων Πατέρων τῶν ἐπὶ Συνόδων, ταῖς Σεπταῖς Ἀ | ποστολικαῖς Παραδόσεσιν, ἤγουν ἐν τῇ Διδαχῇ τοῦ χριστοῦ, Θεὸν οὐκ ἔχει. «ὁ μένων γὰρ ἐν τῇ Διδαχῇ τοῦ χριστοῦ, | οὗτος καὶ τὸν πατέρα καὶ υἱὸν ἔχει». κατὰ τὸν θεολόγον Ἰωάννην τὸν ἐπιστήθιον.

Οὗτοί εἰσιν ὑποκριταί, θεοκάπηλοι, Μισόχριστοι, ἢ μᾶλλον Ἀντίχριστοι, ἄρ(η)ταὶ τῆς) ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως, οὗ | τοί εἰσιν οἱ λεγόμενοι λουθηροκαλβῆνοι¹, οἱ ἐπονομαζόμενοι μὲν Εὐαγγελικοὶ (ἀντιφερόμ)ενοι δὲ τῇ ἀληθείᾳ, φέρον | τες μεθ' ἑαυτῶν σοροὺς διεφθαρμένων, καὶ κακοδόξων βιβλιαρίων, καὶ δωρεὰν τοῖς πᾶ(σιν) αὐτὰ διανέμοντες πρὸς διαφθο | ρὰν καὶ ἀνατροπὴν πάσης ἡλικίας, καὶ τάξεως· ἅτινα ἀντιβαίνουσι τῇ ἀγίᾳ ἡμ(ῶν χριστιανι)κῇ καὶ Ἀποστολικῇ καὶ Ἀνατο | λικῇ Ἐκκλησίᾳ, πῆ μὲν διὰ τούτων ἀφαιροῦντες ἀπ' αὐτῆς, πῆ δὲ προσθέτοντες· ... δὲν ἐπιδέχεται ἡ ἀμώμη | τος ἡμῶν πίστις, παν-

ιερώτατε Δέσποτα, μήτε ἀφαίρεσιν, μήτε πρόσθεσιν· εἰδὲ καὶ γένη(ται) προσθαφαίρεσις, ἀτελῆ | τὴν τελειοτάτην ἡμῶν πίστιν ἐποιήσαμεν.

Ὅθεν εἴτις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς καὶ ταύτην τὴν Διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνεται εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐ | τῷ μὴ λέγητε κατὰ τὸν Θεολόγον. ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς, τὸν τοιοῦτον | ἐξώσατε ὅσον τάχος, ροπάλοις, καὶ πασάλοις, καὶ λίθοις καίοντες τοὺς θεοκαταράτους, καὶ λιμεῶνας, ὡς ποιμὴν ἀληθῆς | τῶν λογικῶν προβάτων· μὴ οἱ λοιμοὶ οὗτοι καταμολύνουσι τὰς ἀπαλὰς τῶν νέων ψυχὰς, καὶ τὰς ἀκάκους, καὶ ἀπλοϊκὰς | διαθέσεις τῶν Ἀδελφῶν μας διὰ τῶν δυσεβῶν Δογμάτων, ὅτι τὸ κακὸν τοῖς πᾶσιν εὐζήλωτον· ὅπου λοιπὸν κατανοήσε | τε, ὅτι λυμαίνουσιν, γὰρ τοὺς ἐξοστρακίζετε ἀμέσως, παρακαλῶ τὸν Δεσπότην μου.

Ἄν ἤμην ὑγιῆς καὶ οὐχὶ κλινήρης, ἔπρεπε γὰρ συναγωνισθῶ εἰς τὸν ἱερόν τοῦτον Ἀγῶνα περὶ τῆς ἁγίας ἡμῶν πίστεως, ἀλ | λὰ τὸ ὑπὲρ κεφαλῆς γῆράς μου μὲ κατατυραννεῖ, καὶ μὲ κάμνει ἀνίκανον, καὶ ἀσυντελῆ. ἀλλ' εὐχου ἵνα διὰ τῶν πανιέρων αὐτῆς | καὶ εὐπροσδέκτων Δεήσεων ὁ κύριος μὲ ὑποδεχθῆ, καὶ μὲ ἀναπαύσῃ εἰς τὰς Μονὰς τῶν Ἀγίων του.

Αἱ δὲ θεοπειθεῖς ὑμῶν εὐχαὶ εἶησαν ὑμῖν φιλακτήριον

ἰαωλγ Ἀπριλίου κε' ἀπὸ Πάρου

Τῆς ἡμετέρας θεοπροβλήτου Πανιερότητος πνευματικὸν τέκνον

ὁ Ἀμαρτωλὸς Γεροκύριλλος

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ι Σ

¹⁾ Δύο ἄλλα ἔγγραφα σχετικὰ μὲ τοὺς Λουθηροκαλβινιστὰς ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὰ «Κρητικά Χρονικά», Β' σ. 300 καὶ 304.

83

Ἐπιστολὴ τοῦ τούρκου Ἀρχιστρατήγου τῆς Κρήτης Μουσταφᾶ Πασᾶ πρὸς τὸν Μητροπολίτην Κρήτης Μελέτιον σχετικὴ μὲ ἀπατεῶνας, δῆθεν ἀπεσταλμένους τοῦ Χριστοῦ. (Μαΐος 1833).

Ἀριθ. Χειρ. Μ. Η. 171. Ἐπὶ διφύλλου λεπτοῦ χάρτου μὲ ὑδατίνας γραμμάς καὶ σημεῖα (πιλίσκους καὶ μονόγραμμα ἐν κύκλῳ) διαστ. 0,325×0,22 μ. Τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος. Εἰς τὴν τελευταίαν σελίδα τουρκικὴ ἐπιγραφή καὶ ἑλληνικὴ «πρὸς τὸν μητροπολίτην Κρήτης. Κάνδηαν». Διατήρησις ἀρίστη.

Ὁ σερασκέρης¹ πάσης κρήτης!

«Πρὸς τὸν κύριον κύριον Μελέτιον μητροπολίτην Κρήτης | ἐρωτοῦμεν τὸ χατήρι σας².

» πληροφοριθέντες ἀπὸ ἓνα γράμα παρὰ τοῦ ὄσουμὰν βαιῖ μουχα | φείζη³ τοῦ μεγάλου κάστρου⁴, διὰ τὴν ὑπόθεσιν ὅπου ἔγηγεν εἰς

τὴν ἐπαρχίαν αγ: | βασίλι. μετὸν νᾶβγῆ ἕνας ρομέως καὶ νὰ λέγη τῶν
χρισθηνῶν, τοπὸς εἶτον | ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν χρησιόν, καὶ ἔλεγεν
ἕνα καὶ αλο τον ἀνθρωπον, λοι | πὸν φαινεται νᾶητον ἕνας φειτηνές⁵,
διανὰ γελά τὸν λαὸν νὰ πέρνη γρόσα |

» κατατὴν ἀπόκρησιν καὶ το τακριρι⁶ οπου εδῶσεται εἰς τὸν ὄσου-
μᾶν μ | πέη, μουαρσεν καὶ τὸ κάμαμεν μεγάλον χάζη⁷. Ἐπηδῆ καὶ
δὲν θέλωμεν | να γήνονται ἐτζη τούμπάρσες⁸ ἀπάνο εἰς τὸν τοπον μας.

» σὰς λέγωμεν ὁμος καθὸς ὅπου τὸ ἐγνωρίζεται ὅτι: εἶτον μίαν
ἀνά | κάτοσης εἰς τὸν λαὸν καὶ ὄχοι να ἦναι ἐκθεοῦ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα
διατούτο | θελωμεν ναγενήτε μουκαέτηδες⁹ εἰς τονατο πληροφορίσε του
λαου, ὅπου | νατο αγρατήσουν¹⁰ τοπὸς ἦτον αὐτὸς ὁ ἀνθρωπος ἕνας
κατεργάρης | καὶ ἐπολέμαν νὰ πλανέση τὸν κόσμον διανατουδήδουν
παράδες.

» ἐπηδῆ καὶ εἰς τὴν κισασαμον εἰς χορίον μεσόγια ἐγηγεν τὸ ὁμίον
| ἀπὸ ἕνα βοσχὸ καὶ μίαν γηνέκα καὶ ἔλεγαν καὶ αὐτη τα εἶδια λόγια |
καὶ εγελούσαν τὸν λαὸν καὶ τὸν επέρνασιν γρόσα, καὶ εβγήκε ὁ δε-
σπὸ | της κιδονίας καὶ οἱ ληποὶ παπαδες ταβατζήδες τος¹¹, καὶ εστιλαν
καὶ τοῦς | εφεραν καὶ τοὺς εξεταξαν μεμαρτηρίαν ὄτη εἶτον ψεν | δο-
προφήτες διανα μαζώνουν παράδες. καὶ ετζη τοὺς εβα εἰς τορέστιος¹² |
δια να τοῦς πεδεύσουν καθὸς τοὺς πρόπη. λοιπὸν ὅς θοριται καὶ εἶναι
εὐλογω | δόσετε τὴν ἡδησιν ὅπου να το καταλαβη ὄλος ὄλαὸς τῶν χρι-
σθηα | νῶν ὅπου ναμὶν πηστεύγουν ἀληφορὰ ἀπὸ αὐτὰ ταλώγια, καὶ
οχι αλον

» ἐν το χορίον χούμεργιάκο τουμεραμπέλου: την 25: μαῖω: 1833

Μουσταφα Πασας¹³

(Τ. Σ. Μουσταφᾶ)

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

¹⁾ Ἀρχιστράτηγος. Ἐνταῦθα μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ στρατιωτικοῦ διοικητοῦ.

²⁾ Περί τῆς ὑγείας σας.

³⁾ Οὕτω ἐπιτιλοφοροῦντο οἱ διοικηταὶ ὠχυρωμένης πόλεως.

⁴⁾ Παλαιὰ ὄνομασία τῆς πόλεως Ἡρακλείου.

⁵⁾ Πανοῦργος, ταραχοποιός.

⁶⁾ Γραπτὴ ἢ προφορικὴ ἔκθεσις ἢ ὁμολογία.

⁷⁾ Ἡὐχαριστήθημεν.

⁸⁾ Ἄγνωῶ τὴν σημασίαν. Ἴσως λέξις ἀλβανικὴ δηλοῦσα δόλον, ἀπάτην.

⁹⁾ Νὰ φροντίσητε.

¹⁰⁾ Νὰ τὸ ἐννοήσουν.

¹¹⁾ Ἐνάγοντες, ἀντίδικοι.

¹²⁾ Εἰς τὴν φυλακὴν.

¹³⁾ Πρόκειται περὶ τοῦ καθ' ὄλην τὴν αἰγυπτιακὴν κατοχὴν τῆς Κρήτης (1828—1841) διατελέσαντος Γεν. Διοικητοῦ τῆς νήσου, τοῦ γνωστοῦ ὡς Γκιρι-
τλῆ (Κρητικοῦ) Μουσταφᾶ Πασᾶ.

Ἐπιστολὴ τῆς Ἐφορικῆς Κάσσης πρὸς τὸν Μητροπολίτην Κρήτης Μελέτιον, σχετικὴ μὲ τὸν διακανονισμόν τῶν χρεῶν του. (Ὀκτώβριος 1833).

Ἄριθ. Χειρ. Μ. Η. 156. Ἐπὶ διφύλλου λεπτοῦ χάρτου μὲ ὑδατίνας γραμμάς καὶ σημεῖα (γράμματα C N καὶ κυαθίδια) διαστ. 0,21×0,31 μ. Τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος. Ἐπὶ τῆς τελευταίας σελίδος «τῷ πανιερωτάτῳ καὶ ἐν χριστῷ ἡμῖν λίαν ἀγαπητῷ καὶ περιποθήτῳ ἀδελφῷ, ἀγίῳ Κρήτης, Κυρίῳ Μελετίῳ. Ἀσπασίως». Δι' ἄλλης χειρὸς «ἐλήφθη τῇ κδ' Ὀβρίου». Διατήρησις μετρία : Φθοραὶ ἐξ ὑγρασίας κατὰ τὰ σημεῖα πτύξεως καὶ τὴν παρυφήν.

» τὴν περισπούδαστον ἡμῖν πανιερότητά της ἀδελφικῶς ἐν κ(υρί)ῳ κατασπαζό | μενοι ἡδιστα προσαγορεύομεν.

† κομισάμενοι μετὰ περιχαρείας σήμερον παρὰ τοῦ ὧδε παραγενομένου κυρίου Ἀλε | ξάνδρου κατὰ Μιχαλάκη τὸ ἀπὸ δης τοῦ λήξαντος σ(επτεμ)βρίου μηνὸς σεσημειωμένον | ἐράσμιον ἀδελφικὸν αὐτῆς γράμμα, καὶ πληροφορηθέντες δι' αὐτοῦ τὴν ἔφε | τὴν ἡμῖν ἀγαθὴν ὑγίειαν της, ἥσθημεν. ἔγνωμεν δὲ καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἀ | ναφερόμενά της, ὅτι παραλαβοῦσα τὰ προσταλέντα ἔγγραφα τῶν χρεῶν | αὐτῆς τε καὶ τῶν ἐπισκόπων της, διὰ τὰ περιγραφόμενα αἷτια ἀνέβαλε τὴν | ἀπάντησίν της μέχρι τοῦδε, καὶ ἐξαιτεῖται ἤδη καθὰ καὶ ἰδιοχ(είρως) πρὸς τὸν πανα | γιώτατον ἡμῶν δεσπότην, ὅπως γένηται ὑφεςις εἰς τὰ διάφορα τῶν χρεῶν, | δι' οὗς λόγους ἐπιφέρει, καὶ ἐν ταυτῷ ἐμβιβάζει γρόσια δεκαεπτὰ χιλιάδας καὶ πεν | τακόσια διὰ πολίτιζης της εἰς βάρους τοῦ αὐτοῦ κυρίου Ἀλεξάνδρου, ἐν προθεσμίᾳ | εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμέρας μετὰ τὸ φθάσιμον αὐτοῦ, ὅτε συνελθόντων, τὰ μὲν | τρεῖς χιλιάδες γρόσια, θέλει μετρηθῶσι τῷ ἀδελφῷ ἀγίῳ κιοστεντηλίου μετὰ τῶν διαφό | ρων τῶν πέντε χιλιάδων ὁμολογιῶν του, τὰ δὲ λοιπὰ θέλει χρησιμεύσω | σιν εἰς τὰ ἐπισκοπικὰ χρέη, ἕως συναχθῶσι καὶ τὰ λοιπὰ παρ' ἐκείνων. | τῷ ἀποκρινόμεθα γοῦν ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὅτι περὶ μὲν τῶν περὶ διαφό | ρων αἰτήσεώς της ἀκολουθῶσιν συσκεφθέντες μετὰ τοῦ παναγιωτάτου δεσπότης θέλει [τὴν] | ἰδεάσωμεν, ὃ εἰάν ἀποκριθῆ. ἐπὶ τῆς πολίτιζης της δὲ τῇ πληρο[φοροῦ] | μεν ὅτι ὑπεδέχθη αὐτὴν ὁ κομιστὴς τῶν γραμμάτων της διαληφ[θῆς κὺρ] Ἀλέξανδρος, καὶ ἀιζε-τάρησεν ἅμα, ἀλλὰ μεθ' ἡμέρας θέλει με | τρήσει τὸ ποσὸν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἐξοφλήσας λάβη ταύτην εἰς χεῖρας του, καὶ [τό | τε] θέλει ἀκολουθήσωμεν κατὰ τὸ γράφειν της. περὶ δὲ τῶν διαφορῶν τῆς ἐπι | σκοπῆς Σιτειᾶς εἶδομεν, ὅτι μέχρι τοῦ λ' οὗ ἔτους ἔχει πληρωμένα. ταῦτα πρὸς τὸν | μακαρίτην προκάτοχόν της, διὸ καὶ θέλει προνοήσῃ, ἵνα ζητήσασα παραλά | βη ταῦτα, ὅσα καὶ ἂν ὦσι πληρωμέ-

να, καὶ ἀπὸ τῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου, καὶ πα | ρὰ τῶν συγγενῶν
του, καθότι οἱ δανεισταὶ καὶ λαβόντες τι παρ' ἐκείνου, γνωρίζου | σι
τὴν πανιερότητά της καὶ εἰσὶν εἰς βάρος της πάντοτε. ταῦτα μὲν ἀδελ-
φικῶς | εἰς ἀπόκρισίν της. μένομεν δὲ ^{αὐλγ'} Ὀκτωβρίου ^{α'}
τῆς πανιερότητός της, ἀγαπητοὶ ἐν χ(ριστ)ῶ ἀδελφοί, ἐπιστάται τῆς
ἐφορικῆς Κάσσης.

† ὁ Καισαρείας Παῖσιος

ὁ δέρκων Νικηφόρος

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ι Σ

¹⁾ Ἐκαμε ἀποδεκτὴν (ἐκ τοῦ ἰταλ. accettare).

85

Ἐπιστολὴ τῆς Ἐφορικῆς Κάσσης πρὸς τὸν Μητροπολίτην Κρήτης Με-
λέτιον, σχετικὴ μὲ τὸν διακανονισμόν τῶν χρεῶν αὐτοῦ καὶ τῆς
Ἐπαρχίας Ρεθύμνης. (Ὀκτώβριος 1833).

Ἀριθ. Χειρ. Μ. Η. 160. Ἐπὶ διφύλλου λεπτοῦ χάρτου μὲ ὑδατίνας γραμ-
μὰς καὶ σημεῖα ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω, διαστ. 0,31×0,215 μ. Τὸ κείμενον ἐπὶ
τῶν δύο πρώτων σελίδων. Ἐπὶ τῆς τελευταίας: «τῶ πανιερωτάτῳ καὶ ἐν
χ(ριστ)ῶ, ἡμῖν λίαν ἀγαπητῶ ἀδελφῶ, ἀγίῳ Κρήτης, Κυρίῳ Μελέτιῳ, ἀσπα-
σίῳ». Δι' ἄλλης χειρὸς: «33 κάσσης ἐλήφθη τῇ ιθ δβρίου». Διατήρησις
καλή.

τὴν περιπόθητον ἡμῖν πανιερότητά της ἀδελφικῶς ἐν κ(υρί)ῳ κα-
τασπαζόμεθα

† πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἀποκρινόμενοι εἰς τὸ ἀπὸ 8ης 7βρίου
ἀδελφικόν της, ἐδηλο | ποιήσαμεν αὐτῇ τὴν παραλαβὴν τῆς ἐσωκλείστου
πολίτιζης της τῶν γρ(οσίων) 17500: | εἰς βάρος τοῦ κυρίου Ἀλεξάν-
δρου καρὰ Μιχαλάκη, καὶ τὴν ὑποδοχὴν αὐτῆς πα | ρὰ τοῦ ἰδίου.

ἤδη δὲ ἐπερευνοῦντες τὴν ἐφετὴν ἡμῖν ἀγαθὴν ὑγίειαν της, | δηλο-
ποιοῦμεν αὐτῇ, ὅτι ἐπειδὴ καὶ τὸ κοινὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἔχον
| λαμβάνειν διάφορα τῶν εἰς αὐτὸ περιελθουσῶν δημευμένων ἐπισκο-
πικῶν της ὁμο | λογιῶν, ὡς τῇ ἐδηλώθη πρὸ καιροῦ διὰ τοῦ περικλει-
σθέντος ἰδιαιτέρου καταστίχου | αὐτοῦ, βιάζει ἤδη τὴν Κάσαν, καὶ ὅσοι
εἶχον ὁμολογίας μαθόντες ἢ | δη τὴν γενομένην πρᾶξιν τῶν διαφόρων,
ἐγκείμενοι βιαίως, ἀπαιτοῦσι τὰ τό | σον αὐτῶν δίκαιά των, τὰ δ' ἐμ-
βασθέντα μέχρι τῆς ὥρας οὐκ ἐξικνοῦσι, | διὰ τοῦτο εὐρόντες πρόσφο-
ρον μέρος τὸν τιμιώτατον κύριον Γεώργιον ἀποστολί | δην, πρὸς δν
ἔχει ορδινά της¹, ἐλάβομεν ἐπὶ μετρητοῖς παρ' αὐτοῦ γρόσια | δέκα χι-
λιάδες ἧτοι Νο 10.000, καὶ ἐξεδώκαμεν ἰσόποσον αὐτῷ καὶ βαν | πόλι-
τζάν μας εἰς ὀρδινίαν τῆς τιμιότητός του, καὶ εἰς βάρος τῆς ἀγάπης
της, | διὰ νὰ πληρώσῃ τὰς δέκα χιλιάδας καὶ μετὰ τοῦ ἀζίου² αὐτῶν

πρὸς τέσσαρα γρόσια | τοῖς ἑκατὸν γρόσια τετρακόσια, ὅλα ὁμοῦ γρόσια
 δέκα χιλιάδες καὶ τετρακόσια μεθ' | ἡμέρας ἕνδεκα τῆς ἐμφανείας της,
 προθυμουμένη, ὅπως ὑποδεχθῆ | εἰσίμως αὐτήν, καὶ ἐν τῇ διορίᾳ ἐξο-
 φλήσῃ ἐντίμως κατὰ τὴν τρέχουσαν | αὐτόθι τιμὴν τῆς μονέδας εἰς φλω-
 ρία εἰκοσάρια. ἐν ταυτῷ θέλει προθυ | μοποιηθῆ ἀναγκαίως, ἵνα ἐμ-
 βάσῃ καὶ τὰ λοιπὰ χρέη κατὰ τὸ προσιαλὲν | πιλάνιζον της, καθότι ὡς
 εἴρηται, ἡ Κάσσα ἀδιακόπως πληρώνει χρέη | ἐπισκοπικά της, ὡσαύ-
 τως νὰ ἀποστείλῃ ἐξ ἅπαντος καὶ τὴν καταγραφὴν | τῶν εἰς τὰ αὐτόθι
 εὐρισκομένων ὁμολογιῶν ἐπισκοπικῶν της καὶ τὰ νόυμε | ρα καὶ ὀνό-
 ματα, καὶ ποσότητας αὐτῶν, καὶ νὰ τὰς ἀποστέλλῃ, διὰ νὰ | ἀλλάζων-
 ται, παρατηροῦσα εἰς τὸ κατάστιχον τῶν δημευθεισῶν, ἵνα μὴ | ὦσιν
 ἀπὸ ἐκείνας. θέλει δὲ ἠξεύρει, ὅτι ἐν ὅσῳ δὲν ἰδεάσῃ | περὶ τῶν εὐρι-
 σκομένων αὐτόθι ὁμολογιῶν τὴν Κάσσαν, ὑπόκειται νὰ | πληρώνη τοὺς
 δεδουλευμένους καὶ δουλευθησομένους τόκους πρὸς τὴν Κάσσαν, | ὅθεν
 ἀνάγκη πᾶσα νὰ κάμῃ ἀκριβεστάτην ἐξέτασιν περὶ αὐτῶν, | καὶ φανε-
 ρώσῃ μὲ πρῶτον διὰ καταστίχου, πόσων ποσοτήτων ὁμολογίαι εἰσὶν |
 αὐτόθι ἐξαιρουμένων τῶν δεδημευμένων, διὰ νὰ ἐκπίπτωνται τὰ διά |
 φορα τούτων ἀπὸ τὴν ποσότητα τοῦ ἀποσταλέντος πιλάνιζου τοὺς χρέους
 | της, ὡς πληρωθησομένου παρ' αὐτῆς αὐτόθι, ὡσαύτως νὰ ἀπο | στεί-
 λῃ καὶ τὴν καταγραφὴν τοῦ χρέους τῆς ἐπαρχίας θεθύμνης, ὡς | ἀγνώ-
 στου ὄντος ἐνταῦθα εἰς τοὺς κώδικας τοῦ Κοινοῦ, καὶ πόσον χρέος |
 εὐρίσκεται εἰς τὰ αὐτόθι, ὅλα ταῦτα, καὶ ὅσα τῇ προεγράφομεν | ἀνάγ-
 κη ἔπεται νὰ βάλῃ εἰς προᾶξιν, καὶ φανερώσῃ ἡμῖν μὲ πρῶτον | διὰ νὰ
 διευκρινισθῶσιν οἱ λογαριασμοί της, καὶ ἔμβωσιν εἰς τάξιν | καλήν.
 ἐν τοσοῦτῳ προσδοκῶντες ὅσον οὕτω ἀπόκρισίν της δηλω | τικὴν τῆς
 ἀγαθῆς ὑγιείας της, καὶ περὶ πάντων τῶν γραφομένων μας, | μένομεν.
 αωλγ' δβρίου ζ'

τῆς περισπουδάστου ἡμῖν πανιερότητός της ἀγαπητοὶ ἐν χριστῷ ἀδελ-
 φοὶ | οἱ τῆς ἐφορικῆς Κάσσης ἐπιστάται

ὁ Καισαρείας Παῖσιος

ὁ χαλκηδόνος Ζαχαρίας

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

1) Ἐντολήν, παραγγελίαν (ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ).

2) Ἴταλ. *aggio* (δικαίωμα ἐπικαταλλαγῆς).

Ἐπιστολὴ τῆς Ἰ. Μονῆς Βατοπεδίου πρὸς τὸν Μητροπολίτην Κρήτης
 Μελέτιον, σχετικὴ μὲ τὴν ἐκτὸς τῆς Μονῆς ἀποστολὴν τοῦ Ἱερο-
 διακόνου Διονυσίου. (Μάρτιος 1834).

Ἄριθ. Χειρ. Μ. Η. 132. Ἐπὶ διφύλλου ἀπλοῦ χάρτου, διαστ. 0,325×0,215.

Τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος. Ἐπὶ κεφαλῆς ἡ σφραγὶς τῆς Μονῆς. Διατήρησις καλή.

τὴν ἡμετέραν θιοτάτην σεβασμίαν ἡμῖν Πανιερολογι | μότητα Πα-
τρότιι γονικλιτὸς προσκυνούντες εὐλαβὸς | τὴν θιηφόρων αὐτῆς χαρι-
τόβριον δεξιὰν ἀσπαζόμεθα

† μετὰ τὰς ταπεινὰς ἡμῶν καὶ ἐδαφιάς προσκυνήσεις, ἰδωποιοῦ-
μεν τῷ εὐεργεικῷ | τάτιω Πατρὶ ἡμῶν Δεσπότι, ὅτι ἄσμενη ἠπίεις
χεροὶ εὐλαβῶς τὴν Πατρικὴν τις | πρὸς ἡμὰς ἐπιστολήν, τὴν ἀπὸ εὐδό-
μις γεγραμμένη τοῦ τρέχοντος εἰς τὰς 23 τοῦ ἰδίου | καὶ ἐξαντῆς εὐαγ-
κελισθέντες τὴν καλήν τῆς ὑγείαν, ἐδοξάσαμεν τὸν πανάγαθον θεὸν |
καὶ τὴν κυρίαν ἡμῶν θεωτόκον τὴν θαυματουργῶν Βηματάρισσα. νὰ
τῆς τὴν χαρίζει πάν | τοτε εἰς ψυχικὴν σωτηρίαν. τῷ ἐμπιστευθὲν πι-
μνήον του, ἐν γίρα βαθῆ καὶ λιπαροῦ. | ἡμοῖς δὲ οὐ μετρίως ἐχάριμεν
(ἢ καὶ ἀνάξιοι) παρακαλοῦντες τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χ(ριστὸ)ν |
νὰ τὴν φιλάτη ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ, μετὰ τῶν ὧν ἐφίεται ἐνθέων καὶ
σωτηριοδῶν ἀγα | θῶν ἀμῆν. τῷ διδασκάλῳ κὺρ Παῖσιῳ ἐδόσαμεν
τὴν ἐπιστολήν καὶ τὴν ἀνέγνωσεν | μόνος του καὶ κάμνη τὴν ἀπόκρισιν.
τὸν Ἱεροδιάκονον κὺρ Διονίσιον Πατρικῶς καὶ | ὀλοψύχος εὐχόμεθα,
ἐγράψαμεν διαναέλθη εἰς τὴν μετάνιάν του, στοχαζόμενοι νὰ | μὴν πε-
ριφέρεται ματαίως, ἀλεπειδῆ ἡ Πανιερολογιμότητις τὸν ἐδιόρισεν νὰ πε-
ριερ | χεται χάριν ἐλέους παρὰ τοῖς εὐσεβοῖς χριστιανοῖς, ὑπὲρ εὐχαρι-
στοῦμεν καὶ πολλὰ | καλὰ τὸ ἐκάνατεν. ὅπως τὴν φανῆ εὐλογον ἐκεῖνω
εἶναι καὶ καλόν. Ἰδαμεν ὅτι τὸν | προηγούμενον κὺρ Παρθένιον τὸν
ὑπὲρ ἀγαπάτεν, ὧθεν καὶ ἡμοῖς χρεοστικῶς | τὴν παρακαλούμεν νὰ
τον ἀγαπάτεν καὶ νὰ τον συμβουλεύετεν Πατρικῶς, νὰ πολιτεύεται |
κατὰ τὸ ἐπάγγελμα τῆς καλογερικῆς. περὶ δὲ τὰ ἑκατὸν γρόσια τῆς δο-
ρεάς τῆς εἰς τὸ Ἱερὸν | τούτο μοναστήριον ἀστατηκονομήσι ὧπος τὴν
φανῆ εὐλογον. ὁ προηγούμενος κὺρ Διο | νίσιος μας γράφι ἀπὸ Ἱάσι,
ὅτι μετὰ τῷ ἁγίον πάσχα κινὰ διατα ἐδῶ, καὶ ὁ πανάγα | θος θεὸς καὶ
αἱ ἅγιοι αὐτῆς εὐχαῖ, νὰ τὸν κατενοδόσουν νὰ τον ἀπολαύσωμεν με
ὑγείαν | καὶ τότες γίνοντε καὶ τὰ γραμματὰ μας με τρόπον καλίτερον,
ταῦτα προσκυνητῶς καὶ γονικλι | τῶς αἱ δὲ Πανάγιοι καὶ θεωδισοπη-
τικαὶ αὐτῆς εὐχαὶ ἤησαν μεθιμῶν.

1834 μαρτίου 27

Τὴν σεβασμιότατην Πατρὸ Ἱερολογιμότιι ἡμῖν δούλοι ταπεινοὶ |
καὶ εἰς τὰς ἐπιταγὰς τις πρόθυμοι

† ὁ σκευοφύλαξ τῆς Ἱερῆς καὶ σεβασμίας Μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου

Ἱάκωβος | Ἀρχιμανδρίτης

καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ ἐπίτροποι, καὶ προηγούμενοι

Δοσίθεος Κύριλλος καὶ ἅπαντες οἱ ἐν χ(ριστ)ῷ ἀδελφοί.

Ἐπιστολὴ τῆς Ἰ. Μονῆς Κουτλουμουσίου πρὸς τὸν Μητροπολίτην Κρήτης Μελέτιον, δι' ἧς ζητεῖ ἀρωγὴν πρὸς τὸν ἀποστελλόμενον μοναχὸν Ἀγάπιον διὰ τὴν πάκτωσιν τοῦ μετοχίου της εἰς Ἁγ. Μύρωνα. (Ἰούνιος 1834).

Ἄριθ. Χειρ. Μ. Η. 77. Ἐπὶ διφύλλου χάρτου μὲ ὑδατίνας γραμμάς καὶ σημεῖα (γράμματα I M C καὶ κυπελλίσκους) διαστ. 0,32×0,22 μ. Τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος. Ἐπὶ τῆς τελευταίας: «τῷ πανιερωτάτῳ καὶ θεοπροβλήτῳ Μητροπολίτῃ ἁγίῳ Κρήτης Κυρίῳ κυρίῳ Μελετίῳ, τῷ πανσεβάστῳ ἡμῖν πατρὶ καὶ Δεσπότῃ. Προσκυνητῶς. Εἰς Κρήτην κατὰ τὸ μέγα κάστρον». Σφραγίς διὰ μέλανος ἰσπανικοῦ κηροῦ μὲ οἰκόσημον καὶ δυσδιάκριτα στοιχεῖα. Κατάστασις διατηρήσεως σχετικῶς καλή.

Τὴν θειοτάτην καὶ σεβασμιωτάτην ἡμῖν αὐτῆς Πανιερότητα δουλι | κῶς ἐν ταπεινότητι προσκυνοῦμεν καὶ πανευλαβῶς κατα | σπαζόμεθα τὰς ἱερὰς της χεῖρας.

† μετὰ τὰς δουλικὰς ἡμῶν προσκυνήσεις ἀναφέρομεν τῇ θεοφρονητῷ αὐτῆς Πανιερότητι, | ὅτι ἔχοντες ἐν μετόχιον αὐτόσε εἰς χωρίον ἅγιον μῦρον μὲ ἐκκλησίαν τιμωμένην ἐπ' ὃ | νοματι τῆς ἁγίας Παρασκευῆς¹, τὸ ὁποῖον τὸ εἶχαμεν δοσμένον μὲ πάκτον εἰς ἔν | ἀπὸ τὸ κάστρον, καὶ ἐπειδὴ εἰς τὸν ἴδιον ἐκεῖνον καιρὸν, οἷς κρίμασιν οἶδε κύριος, ἀκολού | θησεν ἡ ἀνωμαλία, ἔκτοτε δὲν ἠξέυρωμεν εἰς ποιᾶν κατάστασιν εὐρίσκειται ἂν ὑπάρχη | ὀσπήτιον ἢ ἐκκλησία. διὰ τοῦτο ἤδη ἐξαποστέλλωμεν τὸν πανοσιώτατον προηγούμενον καὶ | συνάδελφόν μας κύρ Ἀγάπιον διὰ νὰ ἰδῆ καὶ νὰ ἐπισκευθῆ αὐτό, καὶ νὰ τὸ δώσῃ πά | λιν μὲ πάκτον μὲ τὴν τιμὴν ὅπου ἠθέλεν εὔρη μὲ τριετῆ ἢ τετραετῆ προθεσμίαν, καὶ μὲ | τιμὴν εὐλογον, καὶ μὲ Κατάστιχον τῶν ἀκινήτων ὑποστατικῶν του, ἐπειδὴ κινήτὰ δὲν ἔμειναν τίποτε, | ὅθεν παρακαλοῦμεν θερμῶς τὴν θεοειδεστάτην αὐτῆς Πανιερότητα, ὅπου νὰ τὸν δεχθῆ εὐμενῶς, | καὶ ἰλέῳ τῷ ὄμματι βοηθοῦσα καὶ συμβουλεύουσα αὐτὸν πατρικῶς καὶ χριστομημητῶς, καὶ τὸ μέ | σον ὅπου ἔχει νὰ δωθῆ νὰ εἶναι τίμιον καὶ μὲ ἐγγύησιν, ἂν εὐρεθῆ ὁμως κἀνένας ταξιδιότης | τοῦ ἁγίου ὄρους καὶ μὲ μετόχιον, εἶναι ὠφελιμώτερον νὰ δωθῆ εἰς ἓνα τοιοῦτον. εἰς τὸν ἄνωθεν | τὸ εἶχαμεν διὰ 350 γρόσια κατ' ἔτος. τώρα δὲ ὅπως εὐρεθῆ ἢ καὶ περισσότερον ἢ καὶ ὀλιγότε | ρον, ἂν δώσῃ ὁμως διὰ μιᾶς τῆς τριετείαις ὅλα τὰ γρόσια ἃς εἶναι καὶ ὀλιγότερα, διὰ νὰ παρηγο | ριθῶμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν δυστυχίαν ὅπου δοκιμάζομεν. καὶ αὐθις τὴν παρακαλοῦμεν ἰκετι | κῶς ὅπου νὰ δώσῃ κάθε χεῖρα βοηθείας τὸν προηγούμενον μας, διὰ νὰ λάβῃ ἢ ὑπόθεσις μας | τέλος ἐντὸς ὀλίγου, παρακαλοῦμεν δὲ ὅπου νὰ ἀξιοθῶμεν καὶ πανιέρων αὐτῆς γραμμάτων | δηλωτικῶν τῆς πανευκτιῆς ἡμῖν ὑγιείας

της καὶ ὑποθέσεως. ταῦτα μὲν προσκυνητῶς, αἱ δὲ | θεόδεκτοι αὐτῆς
εὐχαὶ καὶ εὐλογίαι εἶψαν ἡμῖν ἀρῶσαι διὰ βίου παντός :—

Τῆς ὑμετέρας θεοδοξάστου πανιερότητος

,αωλδφ : τῆ ηη : Ἰουνίου

δοῦλοι ὑποκλινέσταιοι

ἅπαντες οἱ προϊστάμενοι τῆς Ἱερᾶς μονῆς τοῦ κουτλουμουσίου τοῦ
ἁγίου ὄρους :—

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ι Σ

¹⁾ Τὸ μετόχιον ἀγορασθὲν ἀντὶ εὐτελοῦς τιμῆς ὑπὸ τοῦ ἐξ Ἁγίου Μύρωνος πολιτευτοῦ *Μιχ. Μακράκη*, ἐπωλήθη εἰς τμηματικῶς εἰς διαφόρους. Τὸ ἐκκλησιδίον σήμερον ὑπάγεται εἰς τὴν κοινότητα Πενταμοδίου.

88

Ἐπιστολὴ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Κωνσταντίνου πρὸς τὸν Μητροπολίτην Κρήτης Μελέτιον, συνιστῶσα τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀπέναντι τῆς Ἐφορικῆς Κάσης ὑποχρεώσεων του καὶ τὴν μὴ περαιτέρω ἀνάμιξίν του εἰς τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Ἐπισκόπου Ρεθύμνης. (Αὐγούστος 1834).

Ἀριθ. Χειρ. Μ. Η. 124. Ἐπὶ διφύλλου κοινοῦ χάρτου μὲ ὑδατίνας γραμμάς καὶ σημεῖα (γράμματα Α Ι καὶ λέων μονόκερος), διαστ. 0,24×0,36 μ. Τὸ ὀπισθεν φύλλον τετμημένον πρὸς φακέλλωσιν. Τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος. Ἐπὶ τῆς τελευταίας : «*Τῷ Ἱερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Κρήτης, ὑπερτίμῳ καὶ ἐξάρχῳ Εὐρώπης ἐν ἁγίῳ Πν(εύματι) ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν μετριότητος κὺρ Μελετίῳ*». Σφραγίς ἐπ' ἐρυθροῦ ἰσπανικοῦ κηροῦ ὄχι εὐκρινῆς. Διατήρησις μετρία. Διάβροχον ἐξ ὑγρασίας καὶ μελάνωσις.

† Κωνσταντῖος ἐλέω θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης

† Ἱερώτατε μητροπολίτα Κρήτης, ὑπέριμε καὶ ἐξαρχε Εὐρώπης,
ἐν | ἁγίῳ πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν μετριότητος κὺρ μελέτιε. | χάρις εἶη σου τῇ Ἱερότητι καὶ εἰρήνη παρὰ θεοῦ. Ἐλάβομεν τὸ ἀπὸ | κδ τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου μηνὸς γράμμα σου, καὶ εἶδομεν τὰ ἐν αὐτῷ, | ἐν οἷς καὶ ἀποκρινόμενοι εἶδοποιοῦμεν σοι, ὅτι ὅσον μὲν περὶ τῶν | ἀπὸ τῆς Ἐφορικῆς Κάσης γραφομένων σοι, ἀνάγκη νὰ διατίθῃσαι | προθύμως, εἰδὼς καὶ τὰς ἐδῶ ἀνάγκας, τὰς ἐπιφορὰς τῶν δανειστῶν, | καὶ τὰς ὑπεροχικὰς ἀξιώσεις περὶ ἐξαργυρώσεων, ὅσαι διορίζονται | μάλιστα δι' ἐπιστολῶν μας, καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν νὰ φιλοιμῆσαι νὰ ἀπο | στέλλῃς τὰ τοῦ λογαριασμοῦ σου, διὰ νὰ μὴν γίνωνται λόγοι, καὶ φωνα | σκίαι ἐναντίον σου, καὶ μάλιστα διότι καὶ πληροφορίαι ἀξιόπιστοι πολλῶν | καὶ αὐτόθεν ἐρχομένων,

καὶ τῶν ἐνταῦθα διατριβόντων κρητῶν ὁμολο | γοῦσι τὸ εὐκατάστατον
καὶ εὐπρόσοδον τῆς Ἐπαρχίας σου, καὶ τῶν εἰσοδη | μάτων σου τὴν
ἀνελλιπῆ συλλογὴν. περὶ δὲ τοῦ ἁγίου ρεθύμνης ἔ | πειδὴ ὁ ἀδελφὸς
εὐρίσκειται ἐν στενοχωρίαις, ἀνάγκη γὰρ γίνεται ἐπι | μέλεια καὶ περὶ
τῆς συλλογῆς τῶν εἰσοδημάτων του, καθὼς γράφομεν | πρὸς τὸν ἐπί-
τροπὸν του ἁγιον λάμπης, διορίζοντες καὶ ἵνα ἀποστείλῃ | καθαρὸν λο-
γαριασμὸν τῶν ὄσων συνήγαγε μέχρι τοῦδε οἰωνδήποτε εἰσο | <δη>
μάτων, καὶ γὰρ διενθύνεται τοῦ λοιποῦ ἀμέσως ἐνταῦθα πρὸς τὴν θεοφι-
λί | αν του, καὶ κατὰ τοῦτο ἡ Ἱερότης σου δὲν εἶναι ἀνάγκη πλέον γὰρ
ἀνα | μιχθῆς. περὶ δὲ τῶν καταχρήσεων τῶν ἐν τοῖς σταυροπηγιακοῖς
μονα | στηρίοις θέλει γίνῃ σκέψις καὶ φροντὶς καὶ θέλουν ἐνεργηθῆ
ἀκολούθως | τὰ πρόποντα, ἴσως καὶ δι' ἐξαρχικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ
εἰδήμονος καὶ τῆς | Ἐπαρχίας καὶ τῶν μοναστηρίων, καὶ τοιοῦτος
ὑπάρχει ὁ ἀδελφὸς ἅγιος | Κεστενδηλίου, ἱκανὸς ὢν καὶ εἰς τὴν διαῶ-
ρῦθμισιν καὶ τακτοποίησιν αὐτῶν | . ταῦτα εἰς ἀπάντησιν καὶ πληρο-
φορίαν σου, ἡ δὲ τοῦ Θ(εο)ῦ χάρις εἴη μετὰ τῆς Ἱερότητός σου.

αωλδ' αὐγούστου η'

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐν χ(ριστ)ῶ ἀδελφὸς ↪

» τὰ στυλέντα τῶν προϊόντων ἐλάβομεν

καὶ εὐχαριστοῦμεν

† Ο ΛΑΜΠΗΣ & ΣΦΑΚΙΩΝ
ΕΥΜΕΝΙΟΣ ΦΑΝΟΥΡΑΚΗΣ